

ŠKOLA ZA SKITNICE

SKITNICA

1.

*Kakva nečist: posjedovati!
I koliki neumjeren trud
oko nečeg, što bi svojim zvati
htio, sebe gubeć uzalud.*

*Kao da nije odveć ionako
to što imam — život svoj i smrt.
Višnji zakon, razum, raj i pakó,
prah djedova, zavičajni grb.*

*Ko da nije i to što postojim
zvijezdi breme, no treba da stojim
bremenu tom na straži dan i noć.*

*Ničija nisam. Moje ništa nije.
Dok torbak mi na plećih sunce grije
s njim dijelim, hodeć, neprohoda zov.*

2.

*Ljudske veze, krhko vezivo.
prividenjá duše pređa tanka.*

*Munji sreće katkad kresivo
al još češće nesmiljena zamka.*

*Ti zanosi, vašar otpadaka.
Te bliskosti, riba usmrđena.
Prijateljstva — njive rujna maka —
kako blijede, uz zid pritiješnjena!*

*Punoća je tiha, darežljiva,
a praznina bučna nenasita.
Prazno punom gost je samozvan.*

*A banalnost, skladna i stasita
na ružama sjedeć, prazan dlan
pruža svakom. Živi i uživa.*

3.

*Tko sam? Gdje sam? Uz prašine poj
dan sve dulji, noć sve bliže dnu.
Stepa spava. Grančici prokisloj
slavuj priča priču ljubavnu.*

*Gdje si? Tko si? Ne sakrivaj lice
sjeno, sjene čovjekove, stoj!
Hoću da te gledam netremice
ja, brz vir u vjeđi zemljinoj.*

*Ti pretvori me, hode, u mrk kristal
kojim blistav propinje se val.
Nisam biće, već svjetlosti zraka.*

*I sloboda moja stoji sama
i neljudska sred pogana hrama.
Čista. Kao napuštena raka.*

4.

*O, moja nogo! Tvoj je odmak
sve više nalik lijetu ptice.
Kud me vodiš? Zar ti nadomak
nisu biljke i nesanice!*

*Moja je vjera korak moj.
To zrenje, kom je odjek
sputanih davnih pčelâ roj.
Dobrote zlatan lelek.*

*Ja vjetar sam, na dv' je što noge
lunjajuć vatre raspiri mnoge.
A vratoloman pepeo*

*na raskršću, što poput zmiје
vijuga — vrč je iz kog pijem
oblaka talog vreo.*

5.

*Što je s onu stranu zavjese?
Što je s onu stranu ljubavi?
Ne javlja se nitko. Vihor tresе
krošnjū. Golo granje jesen davi.*

*Što je s onu stranu puta tog
gdje se nebo s mojim čelom sveza?
S onu stranu kruga nebeskog,
mutnih voda, preplašenih breza?*

*Ja znam što je s onustran mene.
To u svakom dahu svom čujem
dok umor svladava mi zjene.*

*S onustran mene moje Ništa
budeć se, dok ljusku mu kljujem,
plovi put bijela pristaništa.*

PROZOR I JA

*Plime i oseke. Plime . . .
Sa morskih žala vonj.
Vodo, ponesi me!
Tvoj put je i moj.*

*Samo još prostor imam.
Ne znam tko sam.
Kroz prsten taj ja življah;
sad mislim kroza nj.*

KRIK

*Sve je tu:
i krv, i stijena.
Krv na stijeni.
Stru
u
pjesmi.
Kosturnico
uspomena,
prah čovječji
skrila gdje si?*

KOSTI

*Sve kost do kosti. U jednoj
kruh, u drugoj sô.
S jednom se plohom gosti
svjetlost. S drugom noć.*

*I kakvo si jedinstvo
našao, mrtvi sveće,
s vlatima poniznim
u ljetno veče*

*kad tvoja duša drugom je
krenula dvoru.
I drugom stazom sumornom
silaziš moru.*

NEBESKI GONIČ

*Što si skrivila, javo?
Zanosne sanje,
kakvo to od vas sad
ištu priznanje?*

*Prozirnu onu lunu
slijedi i pitaj
gdje joj je mač, gdje štit.
Stihova svitak!*

*Ne goni, oblače,
moj trag uznesen
za jatom gusaka
divljih. U jesen.*

PEPEO

*Sve vidjeh. Otkrih sve.
Igre, i čudi.
I laž. I istine
zagrljaj bludni.*

*Šako pepela, zgarište
nesna i žudi,
dok raspretim te — snu
strpljivo budi!*

SJEME PRAZNINE

*Ta zora koju patnjom oštriš
dubino, gdje će stati?
Ta svjetlost koju umom trošiš
čeg da se lati*

*kad prestaneš joj vječnozelen
tkati pokrivač?
Zemlja je oganj. Žudnja zrno.
Ti — samo sijač.*

FUGA

T. Ujeviću

*Znam što je pod korom
zemljinom. Nije me strah
dok žamorom visina
sluh mi ispunjen sav.*

*U svijet šutnje i osmijeha
poput magična tkača
kako se lako zaputi
noga istraživača.*

*Al kako iz kaljuže bijele
natrag? Za krilat plov
moje su karavele
skrojene. Ne za lov!*

MLADA LISICA

*Kao mlada lisica na tragu
mjesečine — sva ponoćni srh —
ljepota se šulja smrtnim tkivom,
san golica i tetoši krv.
Kome potrebna? Zar samo živom
da ga zbuni, zamrsiv mu dah?
U praznini nepremostivoj
između nas i nje, likuju samo
pobijedeni. Ljepota i prah.*

ODLUTALI TRENUTAK

*Ima u glavi riznica jedna,
odškrineš li je — vjetar vije.
Sa razvalina u te gleda
zmaj stoglav. A strop draguljima
prekriven, nenagledan.
Prerano pružiš modar dlan,
tih slap se skruti.
Oklijevaš li,
sve tren je progutao, žedan.*

DNO

*Temelj je — ništa. Početak — dno.
A zdanje što se diže otud
kob sluti svoju.
Ptici i vjetru je svejedno
kud se spirala gubi. Uzalud
smutnja im. I kad boju
s vjetrenjačama dođe čas,
u izgaženu klasju zrnje
ne broj! Nek gnjije.
Napušten bunar. Kolomaz.
Starica. Urč. Dvije-tri prnje.
I dno. Od prije.*

ŽAR PRIVIDA

*Gluma je sumnja. Glumac — opomena
da je svakome od nas pripadao
još neki neznan lik.*

*I naša sjena
jeka je nekog, koji nam je stao
na put. Juče. Davno.*

*Glumeć stvarno,
sjenu privida
za sebe prisvajamo.*

OBJAVA SLUHA

*Zvuk? Tišina? Kocka čista vida.
Sjaj. Obnevid. Forma isklesana.
Pijuć glazbu, ti sâm bivaš ona.
Titraju žice — jednako izvana
i iznutra. Muzika je spona
koju život nemilosnom rukom
domaćice trga, skuplja, kida.*

*Paučino bića! Pozaune
ko oblaci ponad bastiona
ploveć, užad pletu duši, stono
sva sklupčana u prašini rida.*

ISKUPLJENJE

*Brdo godina. Stoljeće dana
i noći. A ničeg nema.
Ueć su i ožiljci rana postali
sag krizantema.*

*Samo još neke riječi od vune
i ognja razgrčeš bijesno
i plaho i bolno. Pješčane dune
dok rune se, u nesvjesno
i u zagonetno — o, kruti
koraci! — pretvaraš zvuk
odlazaka i dolazaka.
Kobi utuk na utuk.*

*Nisi mario kad su krijesnice
vapile upomoć, tihe zaljubljenice
ljeta. I više ih
ne vidje.*

*A ožednjeli glasovi doniješe,
trpkom tišinom razasuti,
krčag svitanja — pijetla pjev —
na prag, što šuti.*

OSVETA STARENJA

*Ljubav? Smiješno. Godišnja doba?
Urati se sebi, ti što blijed
posrćeš, a iz uha ti oba
suncokret niče. Krhak nered
u kolijevci od brašna, pupku
od mahovine. Tko pamti, reci,
da si se ikad — smotan u klupko —
smijao limenoj kanti mjeseca
u plitkoj rijeci . . .*

*A onaj mlin
i tužna vrba, mati gdje stajaše
sama samcata kao priroda
pred nekim davnim bogom!
. . . Sa paše
ovaca eno zlatnih.*

*I roda
na jednoj nozi stoji. Još odonda.
Što čeka? Odlazak? Čiji?
Tà sve je otišlo. O, sve je voda
vremena isprala. Na šiji
volovskoj odniješe pustu ravnicu
daleko. U modru tamnicu neba
ulaziš. Sustižeš pticu.*

*I sja tek sad kroz prozirnu ljusku
krajolik. Star. Utonuo
u grud tvoju i moju.*

*U ljudsku
stud, nad kojom je klonuo.*

GLAD

*Kao da ju je uklet izmislio
pjevač-lutalica u sred zime,
pod plaštom noseć neki smion
i sulud nacrt. Kostur limen
više na uzbunu. Diži se, Smrti,
iz krušnih načava rasušenih!*

Bubri

*o, ucruvljeno tijesto zemlje
pod nogom bataljona smradnih!
Što radi Bog? Nek već samelje u prah
i kukuruz i čovjeka s njim.
Laž je da išta postoji pod suncem
ako je najnevinija istina
života — glad!*

GNJEV LJETA

*Što većma veneš, dušo cvijeta,
u satima tim od ognjenih niti,
kor prijatelja nevidljivih
sve ti je bliži.*

*Neka te usitni u mrve
u kockice zlata, u oštro inje
taj žrvanj, što te nenasitim
očima zemlje — mitske životinje*

*svemirskih vrtova — ote uz prasak
greda. Zasoptan vlak
dugoga ljeta. Šljunak mlak.
Točak, što gubeć dah*

*s nepokorenom dušom maslačka
rve se. Kakav gnjev tišine
zbog srca jednog zrnca graška,
što je samo promijenilo ime!*

OSLOBODI ME

S. Jesenjinu

*Oslobodi me, proljetni vjetre,
 proljeća bijele pjene, šumovita
 obrisa brijega. Neosjetne
 a zatim sve pohlepnije buke
 krupnjanja dneva, nadolaženja
 vojski jaglaca na mjesta skrovita
 i neutješena. Pod humke
 jedva otete zaboravu.*

*Oslobodi me, osamo ljeta,
 tih kosaca što kose travu.
 Tih plandišta, gdje duh djetinjstva
 opčinjen luta. Majicu plavu
 sa sušila mu, jeseni, strgni!
 Zaslužni me u zjenu bivstva,
 u zid nataloženih želja. U plast
 trpnje. Tu, ispod pamćenja snijega*

*gdje sve što je iznutra vječno, trune
 izvana, da bi označilo pravac
 kretanja bića žarkom ušću.
 Kao što gnijezdo ptičje istrune
 i vivak odleti, a vrabac
 ostaje kao putni znak
 na bespuću — bez žezla i krune —
 kraljevskoj duši skitnice mamac!*

*Oslobodi me, gola lepezo zime
 mog lica. San mi pokrij njime.*

POVRATAK

M. Stančiću

*Što je doba titraja pjesme
 do li odsutnost? Odmak
 iz zadata reda i zakona stvari
 obeskućenih. Lak
 odglumljen u buncanju rastanak
 s kockom šećera, s vazom
 što pogled ti u prelijepi oblak
 zastrla.*

*I dok u praznom
pogledu ljudi bludi tek maglen
obris svitanja, tvoj dan kratak
i beskrajan, sebi samom i plijen
i lovac, gle — crnom stazom
zaminu. I nit znaš, omamljen,
u pohodima tko ti je bio.
Ni čiji si to bezvremen povratak
na međi sna zaustavio.*

VRIJEME I DUŠA

*Kad kažem vrijeme, ono je u meni.
Kad kažem beskraj, ono je i tad
tu. Al ne u meni. Negdje.
U tom katkad nasilnom besmislu
žudeња slike, svrhovit sklad
mislina razmršuje pređe.
Vrijeme je ono što k meni stiže.
Vrijeme je ono što iz mene pita
za nekog drugog, za nešto drugo
što nisam ja. Što mene i ne zna.
Kažem: vrijeme je put. I čujem gdje dugo
dugo odzvanjaju bezdna.*

(Iz knjige u pripremi *Škola za skitnice*)

SALTO MORTALE

ZLATNA LJEŠINA

*Urč je prazan. Snuždilo se more
zadjenuv sunce kao žut krasuljak
za uho brdu, pod kojim mrmore
vali mrtvi ispirući šljunak.*

*I mislio si: duša samohrana
nit paučine češlja sred borika.
A kad tamo, neka lica znana
i katkad bolno draga — poput krika*